Avaliku teabe seaduse täiendamise seaduse eelnõu (agendikood) seletuskiri

1. Sissejuhatus ja eelnõu eesmärk

Tehisaru kiire areng on muutnud tavapäraseks, et füüsiline isik kasutab oma toimingute tegemiseks tarkvaralisi lahendusi, mis suhtlevad tema eest teenuseosutajate ja riigiga, valmistavad ette ja sooritavad tehinguid ning haldavad andmeid. Teenuseosutajatel on läbipaistvuse ja riskide maandamise huvides vaja eristada, kas toimingu teeb inimene ise või tema kasutatav tarkvaraline lahendus, ning teada, millise füüsilise isikuga toiming on seotud.

Kehtivas õiguses puudub püsiv ja kordumatu kood, mis võimaldaks tarkvaralise lahenduse kaudu tehtava toimingu seostamist konkreetse füüsilise isikuga. Eelnõu eesmärk on sätestada selleks õiguslik alus ning võimaldada agendikoodi sidumist füüsilise isikuga, et tagada agendikoodi kasutatavus erinevates avaliku ja erasektori teenustes. Lisaks sätestab eelnõu toimingu omistamise reegli, agendikoodi ja füüsilise isiku turvalise seose nõude, tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise nõude, teenuseosutaja vabaduse otsustada agendikoodi aktsepteerimise üle, nõude kasutada riigi infosüsteemis tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemisel agendikoodi ning tarkvaralise lahenduse kasutamise turvalisuse nõude. Tarkvaralise lahenduse kasutamise turvalisust riigi infosüsteemis hindab Riigi Infosüsteemi Amet (RIA), kes töötab riigi infosüsteemile välja ka tarkvaralise lahenduse turvalise kasutamise soovituslikud kriteeriumid. Eelnõu ei reguleeri agendi ülesandeid, õigusi, volituse ulatust, toimingu õiguspärasust, konkreetsete teenuste kasutamise tingimusi ega tehisintellektisüsteemi turule laskmist, kasutusele võtmist ja kasutamist.

Eelnõukohase seadusega täiendatakse avaliku teabe seadust (edaspidi ka *AvTS*), et sätestada agendikoodi kasutamise õiguslikud alused uue §-ga 43^{11}. Agendikood ei ole isikukood. Agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ning agendikood ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingu tegemiseks ega toimingu õiguspärasust.

1.2. Eelnõu ettevalmistamine

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Oscar Õun (Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse e-residentsuse õigus- ja riskijuht), Priit Lätt (vandeadvokaat, Advokaadibüroo TEGOS), Taivo Liivak, PhD (vandeadvokaat, Advokaadibüroo TEGOS) ja Ruth Annus (Sisekaitseakadeemia lektor ja e-residentsuse programmi kaasasutaja) ning Justiits- ja Digiministeerium.

Eelnõu ja seletuskirja on toimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Aili Sandre (aili.sandre@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu kohta ei koostatud väljatöötamiskavatsust hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 1 lõike 2 punkti 5 alusel, sest eelnõu regulatsioon on piiratud ulatusega ning teenuseosutajatel ei

teki kohustust agendikoodi oma teenuses võimaldada või aktsepteerida. Riigi infosüsteemis on tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemine § 43^{11} lõike 5 kohaselt lubatud üksnes agendikoodi kasutades, kuid see ei kohusta asutust tarkvaralise lahenduse kasutamist võimaldama. Eelnõu rakendamisega tekib RIA-le § 43^{11} lõikest 6 tulenev tarkvaralise lahenduse kasutamise turvalisuse hindamise ülesanne riigi infosüsteemis ning § 43^{11} lõike 4 alusel võib minister vajaduse korral kehtestada riigi infosüsteemile lõikes 3 nimetatud turvalisuse tagamise täpsustatud nõuded.

Eelnõu koostamisele eelnes õiguslik analüüs[1], kus käsitleti lahendatava probleemi olemust ja kaaluti alternatiivseid lahendusi.

Eelnõu ei ole seotud ühegi menetluses oleva eelnõuga.

Eelnõu vastuvõtmiseks on vaja Riigikogu poolthäälte enamust.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

2.1. Kehtiv kord

Kehtivas õiguses puudub selge õiguslik alus füüsilise isiku andmete sidumiseks agendikoodiga. Agendikood ei ole füüsiline ega juriidiline isik ega iseseisev õigussubjekt ega anna tarkvaralisele lahendusele iseseisvaid õigusi või kohustusi. See on tehniline vahend, mille eesmärk on turvaliselt siduda tarkvaralise lahenduse toiming konkreetse füüsilise isikuga. Eelnõu ei muuda vastutuse jaotust füüsilise isiku, teenuseosutaja ja tarkvaralise lahenduse pakkuja vahel. Vastutus määratakse kehtiva õiguse järgi.

2.2. Eelnõuga kavandatav kord
2.2.1. Avaliku teabe seaduse muutmine

Eelnõuga täiendatakse AvTSi 5^{1}. peatükki uue §-ga 43^{11}. Paragrahvis sätestatakse agendikoodi mõiste, tarkvaralise lahenduse kaudu tehtava toimingu omistamise reegel, agendikoodi ja füüsilise isiku turvalise seose ning tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise nõue, ministri volitus kehtestada riigi infosüsteemile täpsustatud nõuded, teenuseosutaja õigus otsustada agendikoodi aktsepteerimise üle, nõue kasutada riigi infosüsteemis tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemisel agendikoodi ning tarkvaralise lahenduse kasutamise turvalisuse nõue koos RIA ülesandega hinnata seda riigi infosüsteemis.

Paragrahvi 43^{11} lõike 1 kohaselt on agendikood püsiv ja kordumatu kood, mis seotakse füüsilise isikuga, et võimaldada tarkvaralise lahenduse kaudu tehtava toimingu seostamist füüsilise isikuga. Agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ning agendikood ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingu tegemiseks. Agendikoodi püsivus ja kordumatus võimaldavad tagada, et sama agendikoodi abil tehtud toimingud oleksid seostatavad ühe ja sama füüsilise isikuga ning et ühte agendikoodi ei kasutataks paralleelselt erinevate füüsiliste isikute tähistamiseks. See loob eelduse toimingute jälgitavuseks ja selleks, et toimingut saaks lõike 2 alusel üheselt ühele isikule omistada. Agendikood ei muuda tarkvaralist lahendust õigussubjektiks ning agendikoodi kasutamine ei

[1] Õigusanalüüs kättesaadav: AI agendikood | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

tähenda iseenesest, et füüsiline isik on andnud tarkvaralisele lahendusele volituse konkreetse toimingu tegemiseks.

Lõike 2 kohaselt loetakse tarkvaralise lahenduse kaudu agendikoodi kasutades tehtav toiming selle agendikoodiga seotud füüsilise isiku toiminguks. Tegemist on toimingu omistamise reegliga. Reegel määrab, kelle toiminguna käsitatakse tarkvaralise lahenduse kaudu tehtud toimingut, kui kasutatud on konkreetse füüsilise isikuga seotud agendikoodi.

Lõike 3 kohaselt peavad agendikood ja sellega seotud füüsiline isik olema omavahel turvaliselt seotud. Lisaks tuleb tarkvaraline lahendus turvaliselt autentida, et tarkvaralise lahenduse kaudu tehtavat toimingut agendikoodiga siduda. Lõige hõlmab seega kahte seost: agendikoodi ja füüsilise isiku vahelist seost ning tarkvaralise lahenduse ja agendikoodi vahelist seost. Toimingut saab lõike 2 alusel füüsilisele isikule omistada siis, kui mõlemad seosed on turvalised. Tarkvaralise lahenduse autentimine ei tähenda füüsilise isiku isikusamasuse tuvastamist, sest lõike 1 kohaselt ei ole agendikood isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend.

Lõige 4 annab valdkonna eest vastutavale ministrile volituse kehtestada määrusega riigi infosüsteemile lõikes 3 nimetatud turvalisuse tagamise täpsustatud nõuded. Riigi infosüsteemi mõiste tuleneb AvTS §-st 43^2 ning § 43^{11} lõigetes 4–6 kasutatakse mõistet samas tähenduses. Need võivad puudutada nii agendikoodi ja füüsilise isiku turvalist seost kui ka tarkvaralise lahenduse turvalist autentimist. Volitust võib kasutada vajaduse korral pärast tehnilise lahenduse täpsustumist ning määrusega ei saa kehtestada seaduses sätestatuga võrreldes uusi põhiõiguste piiranguid. Volitus ei hõlma eraõiguslike teenuseosutajate infosüsteeme, mille turvanõuete üle otsustab teenuseosutaja ise.

Lõike 5 kohaselt ei anna agendikoodi kasutamine õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Teenuseosutaja võib oma teenuses agendikoodi kasutamist võimaldada ning otsustab kooskõlas kehtiva õiguse, teenuse olemuse ja riskihinnanguga, kas ja millistel tingimustel seda teha.

Lõike 5 teise lause kohaselt on riigi infosüsteemis lõikes 1 nimetatud tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemine lubatud üksnes juhul, kui kasutatakse agendikoodi. Nõude eesmärk on tagada, et riigi infosüsteemis oleks tarkvaralise lahenduse kaudu tehtud toiming eristatav isiku enda tehtud toimingust ja et seda saaks lõike 2 alusel omistada konkreetsele füüsilisele isikule. Säte ei kohusta riigi infosüsteemi vastutavat töötlejat tarkvaraliste lahenduste kasutamist võimaldama. Kui ta seda võimaldab, peab ta nõudma agendikoodi kasutamist. Lõike 5 esimene lause välistab agendikoodi aktsepteerimise kohustuse, teine aga määrab, millistel tingimustel tohib riigi infosüsteemis tarkvaralist lahendust kasutada, kui see on lubatud. Nõue ei laiene eraõiguslike teenuseosutajate teenustele. Füüsiline isik saab riigi infosüsteemis toimingu teha ka ise, ilma tarkvaralise lahenduseta.

Lõikes 6 sätestatakse nõue, et lõikes 1 nimetatud tarkvaralise lahenduse kasutamine peab olema turvaline. Turvalisuse nõue tuleneb sellest, et lõike 2 järgi omistatakse agendikoodi kasutades tehtud toiming füüsilisele isikule ning kui tarkvaraline lahendus on haavatav, võidakse isikule omistada toiming, mida ta ei soovinud. Tarkvaralise lahenduse kasutamise turvalisust riigi infosüsteemis hindab RIA, kes töötab riigi infosüsteemile välja tarkvaralise lahenduse turvalise kasutamise kriteeriumid. Lähtudes RIA üldisest rollist ja senisest pädevusest, piirdub tema

hindamisülesanne kõnesoleva sätte alusel riigi infosüsteemiga. Esimeses etapis jäävad erasektor tervikuna ja eraõiguslikud teenuseosutajad selle sätte alusel toimuva hindamise ulatusest välja. Tegemist ei ole riigi infosüsteemi eelistamisega RIA tegevuse prioriteetide seadmisel, vaid sättes määratletud pädevuse piiriga. See ei mõjuta RIA-le muudest seadustest tulenevaid ülesandeid ega volitusi erasektoris.

RIA ülesandeid käsitlevas osas on tegemist üksnes pädevusnormiga, mitte volitusnormiga. Säte määrab kindlaks RIA tegevusvaldkonna ja ülesanded, kuid ei anna iseseisvat õiguslikku alust konkreetsete riikliku järelevalve meetmete kohaldamiseks ega siduvate ettekirjutuste tegemiseks. Selliste meetmete rakendamine eeldab lisaks pädevusnormile ka vastavate volitusnormide selget sätestamist seaduses.

Samalaadne piirang kehtib haldusesisestes suhetes. RIA on ühe ministri valitsemisalasse kuuluv valitsusasutus Vabariigi Valitsuse seaduse tähenduses ning kõnesolev säte ei loo talle alluvussuhet teiste ministrite ega nende valitsemisalasse kuuluvate riigiasutustega. Seetõttu ei anna säte RIA-le õigust teha neile siduvaid korraldusi ega kohustada neid järgima RIA väljatöötatud turvalise kasutamise kriteeriume. Selline õigus eeldaks eraldi seaduslikku alust ega tulene pelgalt turvalisuse hindamise ja kriteeriumide väljatöötamise ülesande andmisest.

Kõnesoleva pädevusnormi alusel saab RIA anda riigiasutustele tarkvaraliste lahenduste turvaliseks kasutamiseks riigi infosüsteemis soovitusi ja juhendeid. RIA väljatöötatavad kriteeriumid on selle sätte alusel soovituslikud hindamis- ja juhendamisdokumendid, mitte siduvad aktid. Nende avaldamine ei loo isikutele ega riigiasutustele uusi õiguslikke kohustusi. See ei välista RIA-le muudest seadustest tulenevate volituste kasutamist, kui nende kohaldamise eeldused on täidetud.

Riigi infosüsteemiga piiritletud ülesande täitmisel on RIA-l ulatuslik hindamis- ja kaalumisruum hindamise korralduse, tehniliste üksikasjade ja turvalise kasutamise kriteeriumide sisustamisel. RIA saab sätte eesmärki, turvariske ja olemasolevaid ressursse arvestades määrata hindamise ulatuse ja tegevuste järjekorra riigi infosüsteemis. Muu hulgas võib RIA avaldada nimekirja riigi infosüsteemidest, mis pakuvad agendikoodide turvalise kasutamise võimalust, ning anda riigiasutustele juhiseid ja soovitusi agendikoodide turvaliseks kasutuselevõtmiseks. Hindamis- ja kaalumisruum ei anna RIA-le õigust laiendada kõnesolevast sättest tulenevat hindamisülesannet erasektorile ega vabasta teda muudest seadusest tulenevatest kohustuslikest ülesannetest. Kui edaspidi ilmneb vajadus muuta kriteeriumid kohustuslikuks või tagada nende järgimine siduvate meetmetega, tuleb selleks sätestada seaduses eraldi õiguslik alus, sealhulgas vajalikud volitusnormid.

Erasektor hõlmab väga laia ja erineva tegevusala, suuruse ning riskiprofiiliga teenuseosutajate ringi. Seetõttu eeldab RIA kõnesoleva pädevuse võimalik laiendamine erasektorile eelnevat põhjalikku mõjuanalüüsi. Analüüsis tuleb hinnata muu hulgas hindamisülesande laiendamise vajadust ja ulatust, mõju eraõiguslikele teenuseosutajatele, kaasnevat halduskoormust ja kulusid ning RIA ressursivajadust. Samuti tuleb selgitada kavandatava ülesande seost RIA ja teiste asutuste olemasolevate ülesannete ning volitustega. Alles mõjuanalüüsi tulemuste põhjal saab otsustada, kas RIA peaks hakkama hindama tarkvaraliste lahenduste kasutamise turvalisust ka eraõiguslike teenuseosutajate infosüsteemides ning milline peaks olema selleks vajalik pädevus

ja selle ulatus. Vajaduse korral tuleb selline pädevus ning võimalikud sekkumisvolitused sätestada eraldi seadusemuudatusega. Käesolev eelnõu seda pädevuse laiendamist ette ei näe.

2.2.2. Eelnõu kooskõla teiste õigusaktidega

Eelnõu on kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseadusega (RT I, 11.04.2025, 3). Eelnõuga kavandatavate muudatuste suhtes on asjassepuutuvad põhiseaduse §-s 19 sätestatud õigus vabale eneseteostusele ja §-s 26 sätestatud õigus eraelu puutumatusele.

Põhiseaduse § 19 kaitseb isiku vabadust ise otsustada, kuidas ta tegutseb, ning sellest tuleneb ka informatsiooniline enesemääramisõigus.[2] Põhiseaduse § 26 kaitseb eraelu puutumatust. Füüsilise isiku ja agendikoodi seose loomine, säilitamine ja kasutamine hõlmab isikuandmete töötlemist ning riivab seetõttu neid põhiõigusi. Eelnõu eesmärk on luua õiguspärane alus ja turvalised tingimused selle seose loomiseks. Meede on selle eesmärgi saavutamiseks sobiv, vajalik ja mõõdukas.[3] Olulisuse põhimõttest tulenevalt peab seadus määrama kindlaks töötlemise eesmärgi ja ulatuse ning ministri määrus võib § 43^{11} lõike 4 alusel täpsustada üksnes riigi infosüsteemile lõikes 3 nimetatud turvalisuse nõudeid seaduses antud volituse piires. Lõige 6 põhiõigusi ei piira, sest see on pädevusnorm ega anna RIA-le volitust siduvate meetmete rakendamiseks.

Lõike 5 teine lause piirab põhiseaduse §-s 19 sätestatud vaba eneseteostuse õigust, sest riigi infosüsteemis ei või isik teha toiminguid tarkvaralise lahenduse kaudu ilma agendikoodita. Piirangu eesmärk on tagada, et riigi infosüsteemis tarkvaralise lahenduse kaudu tehtud toiming oleks eristatav isiku enda tehtud toimingust ja omistatav lõike 2 alusel konkreetsele füüsilisele isikule. Sellega kaitstakse nii isikut ennast talle soovimatu toimingu omistamise eest kui ka riigi infosüsteemi ja selles töödeldavaid andmeid. Piirang on eesmärgi saavutamiseks sobiv, sest agendikoodi kasutamine võimaldab toimingu isikuga siduda. Piirang on ka vajalik, sest sama tõhusat ja isikut vähem koormavat abinõu, mis tagaks tarkvaralise lahenduse kaudu tehtud toimingute eristatavuse ja omistatavuse kõigis riigi infosüsteemides ühtsetel alustel, ei ole. Piirang on mõõdukas, sest see puudutab üksnes riigi infosüsteemi ja üksnes tarkvaralise lahenduse kaudu tehtavaid toiminguid. Isik saab toimingu teha ka ise ning agendikoodi kasutamine on isikule vabatahtlik.

Eelnõu ei mõjuta teistes seadustes, Euroopa Liidu õiguses ja Eesti Vabariigi jõustunud välislepingutes sätestatut.

3. Eelnõu terminoloogia

Eelnõukohase seadusega võetakse kasutusele mõiste *agendikood*. Agendikood on püsiv ja kordumatu kood, mis seotakse füüsilise isikuga, et võimaldada tarkvaralise lahenduse kaudu tehtava toimingu seostamist füüsilise isikuga. Agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ning agendikood ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingu tegemiseks.

[2] Vallikivi, H. Eesti Vabariigi Põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Viies, parandatud ja täiendatud väljaanne (2020) § 19/4. Arvutivõrgus: https://pohiseadus.ee/sisu/3490/paragrahv_19 (24.10.2026).
[3] RKPJKo 5-19-40/36 p 52; RKPJKo 3-4-1-16-08, p-d 26-29.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõus on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2016/679, 27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (edaspidi ka *IKÜM*) tulenevate nõuetega.

Agendikood ei ole e-identimise vahend ega usaldusteenus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73), muudetud määrusega (EL) 2024/1183, tähenduses, mistõttu ei kohaldu agendikoodile nimetatud määruses sätestatud nõuded.

Eelnõu ei reguleeri tehisintellektisüsteemide turule laskmist, kasutusele võtmist ega kasutamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024), tähenduses.

Paragrahvi 43^{11} lõike 4 alusel kehtestatavad täpsustatud nõuded võivad puudutada riigi infosüsteemis agendikoodi ja füüsilise isiku turvalise seose ning tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise tehnilist korraldust. Eelnõu ei kehtesta eraõiguslikele teenuseosutajatele tehnilisi nõudeid ega kohusta neid oma teenuseid agendikoodi kasutamiseks muutma. Lõike 5 teisest lausest tulenev agendikoodi kasutamise nõue ja lõike 4 alusel kehtestatavad nõuded puudutavad üksnes riigi infosüsteemi kasutamise tingimusi. RIA lõike 6 alusel väljatöötatavad kriteeriumid puudutavad üksnes riigi infosüsteemi, on soovituslikud ega loo eraõiguslikele teenuseosutajatele õiguslikke kohustusi. Seetõttu ei ole eelnõu ise Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/1535 tähenduses tehniline eeskiri ning eelnõust ei ole vaja Euroopa Komisjoni teavitada.

5. Seaduse mõjud

Eelnõu sihtrühm on füüsilised isikud, kes soovivad kasutada tarkvaralisi lahendusi, ning teenuseosutajad, kes võivad agendikoodi oma teenuses võimaldada. Mõju riigiasutuste korraldusele on seotud RIA ülesandega hinnata tarkvaralise lahenduse kasutamise turvalisust riigi infosüsteemis, § 43^{11} lõike 5 teisest lausest tuleneva agendikoodi kasutamise nõudega riigi infosüsteemis ning ministri võimalusega kehtestada lõike 4 alusel riigi infosüsteemile täpsustatud nõuded. Riigi infosüsteemi vastutav töötleja, kes võimaldab toimingute tegemist tarkvaralise lahenduse kaudu, peab tagama, et seda saab teha üksnes agendikoodi kasutades. Selleks võib olla vaja infosüsteemi kohandada. Eraõiguslikele teenuseosutajatele RIA hindamisülesanne ega agendikoodi kasutamise nõue ei laiene. Eelnõu mõju ulatus sõltub tehnilise lahenduse täpsustumisest ja teenuseosutajate otsustest, sest eelnõu ei kohusta riiki, omavalitsusüksusi ega teisi teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima ega tarkvaraliste lahenduste kasutamist võimaldama.

Eelnõu rakendamisega seotud kulude täpne suurus ei ole eelnõu koostamise ajal teada. RIA täidab lõikest 6 tulenevat riigi infosüsteemiga piiratud ülesannet olemasolevate ressursside piires ning määrab hindamise ulatuse ja tegevuste järjekorra ise. Ministri määruse ettevalmistamisega võivad vajaduse korral kaasneda täiendavad kulud. Riigi infosüsteemide vastutavatele töötlejatele võivad tekkida kulud agendikoodi kasutamise võimaldamiseks ja agendikoodita tarkvaralise kasutuse välistamiseks. Nende kulude suurus sõltub tehnilisest

lahendusest ja sellest, kas ja millises ulatuses infosüsteem tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemist võimaldab.

6. Rakendusakti kavand

Seaduse rakendamiseks võib valdkonna eest vastutav minister § 43^{11} lõike 4 alusel vajaduse korral kehtestada määruse, mis sätestab riigi infosüsteemile agendikoodi ja füüsilise isiku turvalise seose ning tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise täpsustatud nõuded. Rakendusakti kavandit eelnõule ei lisata, sest volitust kasutatakse vajaduse korral pärast tehnilise lahenduse täpsustumist.

7. Seaduse jõustumine

Seadus on planeeritud jõustuma üldises korras. Seaduse jõustumiseks ei ole vaja anda üleminekuaega, sest eelnõu ei kohusta teenuseosutajaid agendikoodi kasutusele võtma ega oma teenuseid selleks ümber korraldama. Lõike 5 teisest lausest tulenev nõue ei kohusta riigi infosüsteemi vastutavat töötlejat tarkvaraliste lahenduste kasutamist võimaldama, vaid määrab tingimuse, mille korral seda tohib teha. Riigi infosüsteemis tehakse toiminguid ka edaspidi isiku enda autentimise alusel. Agendikoodi saamine ja kasutamine saavad alata pärast vajaliku tehnilise lahenduse valmimist ning vajaduse korral § 43^{11} lõike 4 alusel määruse kehtestamist.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks 26-1105. Arvamuse esitasid ka huvirühmad. Kooskõlastamise tagasiside põhjal loobuti terminist „digitaalidentiteet“, jäeti välja teovõime piiramise andmed ning töötati lahendus ümber eraldi agendikoodi sätteks, §-ks 43^{11}. Esitatud arvamused ja nendega arvestamine on kajastatud seletuskirja lisas olevas kooskõlastustabelis.

Algatab Vabariigi Valitsus 16. novembril 2026. a

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik